

De heer **Brinkman** (PVV): Laffe burgemeesters en korpschefs die het Marokkaanse tuig niet aanpakken, gaan over de rooie als de Tweede Kamer dat constateert. Dat alleen vind ik al een blamage. Ik heb twee vragen aan de minister. Ik hoorde hoofdcommissaris Stikvoort zeggen dat hij voor zijn mensen staat. Ik krijg ontzettend veel berichten – ik kan dat ook uit eigen praktijk zeggen – dat de diender op straat niet gebaat is bij die slappe aanpak. Op het moment dat het Marokkaanse tuig in de gaten heeft dat de politiek en ook de burgemeester niet optreden, heeft de diender op straat daar last van, want het geweld bij dat Marokkaanse tuig zal dan toenemen. Ten tweede verzoek ik de minister dringend om eindelijk leiding te nemen bij de aanpak van dit grote probleem. Wij krijgen weer een brief van een burgemeester met allerlei "multiculti"-aanpakken waarvan wij allemaal weten dat die al tien jaar bestaan en nooit gewerkt hebben. Minister, neem nu eindelijk de leiding. Stuur burgemeesters die niet functioneren, desnoods weg en stuur de hoofdcommissarissen die met allerlei plannen komen, als parkeerwachters naar Texel.

Minister **Ter Horst**: Ik weet niet of dit echt een vraag was, maar ik zal het als zodanig opvatten. Ik ken de heer Brinkman als iemand die bij dit soort problematiek met name, soms uitsluitend, de nadruk legt op de keiharde aanpak. Dat mag; dat is zijn keuze. Ik ben ervan overtuigd dat beide dingen moeten gebeuren. Als Marokkaanse of andersoortige jongeren over de schreef gaan, moeten zij keihard worden aangepakt. Daar hoort de heer Brinkman mij niet over. Hij weet ook dat wij het op dat punt geheel met elkaar eens zijn, maar er is ook een andere kant. Als je iemand keihard hebt aangepakt en als hij een tijdje vastzit, is hij van de straat af en kan hij niets doen. Dat is fijn, maar hij komt daarna wel weer vrij. Dan zul je toch iets met die mensen moeten doen. De heer Brinkman beoordeelt dat soort maatregelen als "kopjes thee drinken" en als "soft". Daar ben ik het niet mee eens. Ik denk dat het zeer noodzakelijk is om ervoor te zorgen dat mensen die uit de gevangenis komen, uit de gevangenis blijven. Daar zul je echt iets aan moeten doen; dat gaat niet vanzelf. Ook zul je iets moeten doen en maatregelen moeten treffen voordat mensen in de gevangenis komen. Wat de mogelijkheid betreft om jongeren her op te voeden: de heer Brinkman weet dat ik op het punt van die maatregel om te voorkomen dat jongeren crimineel worden, aan zijn kant sta.

Mevrouw **Kant** (SP): Er moet mij toch iets van het hart. Ik vraag mij daadwerkelijk af wat wij hier nu staan te doen. Gelukkig gaat het nu weer even over de inhoud, maar ik vind echt dat wij diep gezonken zijn als wij in een vragenuur vragen stellen over een korpschef die een mening heeft over een toon in een debat en als wij hier nu met elkaar staan te debatteren over de toon waarmee wij hierover met elkaar debatteren. Ik wil de heer Çörüz daarom vragen wat hij eigenlijk beoogde met het stellen van deze vragen. Wilde hij de korpschef en iedere willekeurige Nederlander die een mening heeft over hoe wij in de politiek functioneren en die zich daarover uit, een pleister op de mond plakken?

De heer **Çörüz** (CDA): Dit is toch wel symptomatisch voor de SP. Ik heb geprobeerd om aan te geven dat wij ons juist niet moeten verliezen in die toonhoogte. Nu komt u aanzetten met de vraag waarom wij over de

toonhoogte gaan praten. Ik wil juist dat de aandacht gericht blijft op de inhoud. Ik heb geprobeerd om aan te geven dat de uitspraken van de korpschef afleiden van die inhoud. Het gaat mij om die inhoud, om die keiharde aanpak. Daarom moet het gaan. Dat wij schriftelijke vragen stellen, is ons goed democratisch recht.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA): Ik hoop dat wij na vandaag klaar zijn met het debat over het debat en dat wij ons echt kunnen richten op de inhoud. Het positieve van de brief van de burgemeester van Gouda van vandaag is, dat hij een plan van aanpak 2 aankondigt, handvatten biedt en aan de minister vraagt hoe nu verder moet worden gehandeld met dit toch zeer belangrijke onderwerp dat een ernstig probleem is. Op welke termijn zal de minister de Kamer informeren over de verdere gang van zaken in Gouda? Wanneer kan Gouda als voorbeeld dienen voor andere gemeenten in Nederland die met hetzelfde probleem kampen? Wat zal de minister concreet doen?

Minister **Ter Horst**: Ik heb begrepen dat de gemeente Gouda een actieplan zal opstellen, nog een tandje erbij, zal ik maar zeggen, om de problematiek het hoofd te bieden. Nadat leden van het kabinet overleg hebben gevoerd met de burgemeesters en vertegenwoordigers van Justitie en politie over de problematiek van Marokkaanse Nederlanders in hun gemeenten, zal ik de Kamer op de hoogte brengen van de resultaten van dit gesprek. Ik zal dit doen in die zin dat ik zal ingaan op vragen als: welke maatregelen worden in Nederland genomen, welke maatregelen zijn effectief, wat moet er nog extra worden gedaan en welke verantwoordelijkheid kunnen Kamer en regering op dit punt hebben met het oog op wet- en regelgeving?

Vragen van het lid Jansen aan de minister voor Wonen, Wijken en Integratie over **de brandveiligheid van woningen**.

□

De heer **Jansen** (SP): Mevrouw de voorzitter. Het bouwen van brandveilige laagbouwwooningen is een fluitje van een cent. Het is gewoon een kwestie van een stenen scheidingsmuur bouwen en eventueel een houten dakconstructie onderbreken ter hoogte van die bouwmuur. Toch brandden er op zondag jongstleden tien rijtjeshuizen af in Zaandam. Nog geen twee maanden geleden zijn in Hoofddorp acht woningen afgebrand. Enkele jaren geleden gebeurde hetzelfde in Heerlen. De overeenkomst: alle woningen hadden een doorlopende dakconstructie waardoor het vuur zich razendsnel via het dak kon verspreiden. Dit is dus geen incident meer, zeker niet als deskundigen zeggen dat zeker een paar honderdduizend woningen niet aan de veiligheidseisen voldoen. Er staat al jarenlang in de wet bij bouw-aanvragen dat de brandwerendheid tussen woningen minstens zestig minuten moet zijn. Vroeger stond dit in de gemeentelijke bouwverordening en sinds 1992 in het Bouwbesluit. Als er dan toch tien woningen op een rij afbranden, kun je er vergif op innemen dat die constructie niet voldeed aan de wettelijke eisen. Dat is ernstig, ook al gaat het om woningen die al dertig of veertig jaar oud zijn. Daarom de volgende vragen aan de minister.

Is de minister met de SP van mening dat de oplossing van dit probleem niet alleen aan de gemeenten moet worden overgelaten, maar dat zij zelf ook iets moet doen?

Zal de minister ervoor zorgen dat er snel een inventarisatie wordt gemaakt van de omvang van het probleem, gevolgd door een sluitende aanpak om de brandveiligheid van de woningen in Nederland te herstellen?

Is zij bereid om de Onderzoeksraad voor veiligheid te vragen om de branden in Zaandam en Hoofddorp te onderzoeken met inbegrip van de vraag hoe het mogelijk is dat deze levensgevaarlijke constructies zijn gebouwd ondanks wettelijke voorschriften en ondanks het gemeentelijk toezicht?

Minister **Vogelaar**: Mevrouw de voorzitter. Ik maak mij net als de afgevaardigde van de SP grote zorgen over het rijtje incidenten in de afgelopen periode en twee jaar geleden in Heerlen, waaraan hij refereerde. Ik deel zijn analyse dat zich waarschijnlijk bij honderdduizenden vergelijkbare woningen structureel dit probleem voordoet.

Naar de twee concrete gevallen wordt op dit moment lokaal onderzoek gedaan door de gemeente en de brandweer. De VROM-inspectie is daarbij betrokken. Ik wil de uitkomst van dit onderzoek afwachten voordat ik een antwoord geef op de derde vraag van de heer Jansen over het inschakelen van de Onderzoeksraad voor veiligheid. Het lijkt mij niet wenselijk om dubbel onderzoek te doen. Daarom stel ik voor eerst de uitkomst van het onderzoek af te wachten. Dan kan ik beoordelen of inschakeling van de Onderzoeksraad voor veiligheid al dan niet nodig is. Ik zeg toe dat er een inventarisatie komt en ben voornemens om de Kamer voor het eind van dit jaar te rapporteren over de uitkomst. Ik wil er dus niet een langdurig proces van maken. Voor de korte termijn zal ik mij in verbinding stellen met de VNG en de woningbouwcorporatiesector. Naar mijn idee is namelijk een groot aantal van dat type woningen eigendom van die sector. Ik zal nagaan of het mogelijk is om op korte termijn een campagne te houden voor het plaatsen van rookmelders in dat soort woningen. Het is eenvoudig om die rookmelders te plaatsen en daarmee is in ieder geval te voorkomen dat brand snel overslaat naar andere woningen.

Ondanks dat de eigenaar en de gemeente verantwoordelijk zijn en ik daar niet in treed, reken ik het tot mijn verantwoordelijkheid om snel tot actie over te gaan. Ik doel dan op die inventarisatie en de campagne voor rookmelders.

De heer **Jansen** (SP): Voorzitter. Ik dank de minister voor de beantwoording van mijn vragen. Twee maanden geleden heb ik schriftelijke vragen gesteld over de brand in Hoofddorp. Het is goed dat de minister nu meer dan toen uitstraalt dat er sprake is van urgentie. Het lijkt mij inderdaad nodig dat zij zelf actie onderneemt.

Er staat nog één vraag open, namelijk die van de Onderzoeksraad voor veiligheid. Uiteraard wachten wij dat onderzoek af, maar ik wijs erop dat die raad op dit punt wel degelijk veel expertise heeft. Hij heeft ook onderzoek gedaan naar de Schipholbrand. In dat geval was er eveneens sprake van overslaande brand.

Bovendien is de Onderzoeksraad voor veiligheid een onafhankelijke waakhond die het functioneren van de overheid in dit soort zaken onderzoekt. Ik vraag mij af hoe het met de handhaving is verlopen en kan mij voorstellen dat de minister de Onderzoeksraad voor veiligheid verzoekt om alvast daarnaar te kijken en gebruik te maken van informatie die daarover op gemeentelijk niveau wordt verzameld. Ga in ieder geval ook zelf aan de slag.

Minister **Vogelaar**: Voorzitter. De heer Jansen vindt mijn antwoord op twee van zijn vragen goed in vergelijking met de schriftelijke antwoorden van twee maanden geleden. Hij kan daaruit afleiden dat mijn lerend vermogen heel goed is.

Ik zal mij beraden op het inschakelen van de Onderzoeksraad voor veiligheid en de Kamer vervolgens schriftelijk informeren over de uitkomst.

De heer **Cramer** (ChristenUnie): Ik ben er een beetje verbaasd over dat de minister snel toezeggingen heeft gedaan. Volgens mij is het een bekend probleem. De bouwvoorschriften zijn in de loop der jaren immers aangescherpt. Wij moeten ook constateren dat veel van deze woningen gebouwd zijn voordat dit gebeurde. Ik vraag de minister daarom of het probleem wel snel is op te lossen.

Ik steun het voorstel van de minister voor het snel plaatsen van rookmelders. Ik vind overigens wel dat er een campagne moet komen om ervoor te zorgen dat niet alleen woningbouwcorporaties die melders plaatsen, maar iedereen.

De minister zegt een inventarisatie toe. Ik kan mij herinneren dat wij een aantal jaren geleden een inventarisatie hebben gedaan van platte daken. Dat deden wij toen er twee daken waren ingestort. Volgens mij zijn de gemeenten toen met een geweldige last opgezadeld. De minister wil er geen langdurig proces van maken, maar het is niet zo eenvoudig om een en ander snel te bekijken. Ik vraag mij dan ook af of de minister die toezegging niet te snel heeft gedaan. Het probleem is immers niet "even snel" op te lossen.

Minister **Vogelaar**: De heer Cramer zei dat deze woningen zijn gebouwd in de periode dat die bouwvoorschriften nog niet golden. Dat is niet juist. Die woningen zijn gebouwd in de periode 1950-1970. Het betrof portiekwoningen en eengezinswoningen met platte daken. Toen gold geen landelijk bouwvoorschrift. Er waren lokale bouwverordeningen. Vanaf 1965 was er een modelbouwverordening die door ongeveer 95% van de gemeenten werd gevolgd. Dit voorschrift maakte daarvan wel degelijk onderdeel uit. Ik denk dat het beeld dat die regelgeving niet bestond in elk geval genuanceerd moet worden. Er was inderdaad nog geen nationaal voorschrift, maar een groot deel van de gemeenten had wel een lokale bouwverordening. Ik denk dat in deze gevallen bij het verlenen van de bouwvergunning de bouwvoorschriften onvoldoende zijn nageleefd of bij het realiseren van de bouw niet zijn opgevolgd, maar dat zullen wij nader bekijken.

Ik ben het ermee eens dat iedereen brandmelders moet hebben. Daar is ook zeer recent een brede campagne over gevoerd. Het leek mij in elk geval goed om nu de focus op de specifieke problematiek van dit type woningen te leggen. Ik heb niet gezegd dat ik tot

een snelle oplossing van het probleem zou komen. Ik heb gezegd dat ik een snelle inventarisatie zou laten uitvoeren naar waar het probleem zit en naar wat de oorzaak ervan is. Als het om enkele honderdduizenden woningen gaat, is het niet realistisch om te veronderstellen dat wij op 31 december al die woningen hebben aangepast als dat nodig zou blijken te zijn.

Mevrouw **Vietsch** (CDA): Voorzitter. Mijn fractie maakt zich ook ongerust over woningen die zomaar in brand kunnen gaan. Rookmelders zijn leuk. Als echter drie huizen verder brand uitbreekt, word je wel gewaarschuwd, maar waarschijnlijk ook wel door het alarm van de brandweer. Die rookmelders zijn volgens mij niet de oplossing. Volgens mij is de oplossing dat de eigenaar van de huizen verantwoordelijk is. Onderkent de minister dat? Betekent dit dat de woningcorporaties actie moeten ondernemen op dit punt? Kan de minister hen op hun verantwoordelijkheid wijzen? Daarbij kan zij hen er wellicht ook op wijzen dat dit gezien hun verzekeringspolissen voor de wederopbouw van die woningen ook van belang is en dat zij aansprakelijk zijn? Wat is de visie van de minister daarop?

Minister **Vogelaar**: Ik ga ervan uit dat woningen niet zomaar in brand vliegen. Er zal concreet iets gebeuren. Het gaat volgens mij om het probleem van de snelle verspreiding van de brand over meerdere complexen. Ik heb al gezegd dat het grootste bezit van dit type woningen bij de corporaties zit. Ik zal dus, zoals gezegd, de gemeenten en de corporaties aanspreken op hun verantwoordelijkheden op dit terrein. De laatste opmerking over de relatie met de polissen voor de brandverzekering begrijp ik niet helemaal, dus daar kan ik niet op reageren.

De **voorzitter**: Wij gaan dat niet nu doen, mevrouw Vietsch. Dat moet u maar op een ander moment even uitleggen.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Ook de VVD-fractie maakt zich uiteraard bezorgd over de brandveiligheid. Het is een heel belangrijk punt. Ik wil echter wel graag duidelijkheid. Gaat het nu over honderdduizenden woningen, zoals de minister zei? In de uitzending werd immers gesproken over duizenden en misschien honderdduizenden. Om welk aantal gaat het? Ik heb gezien dat een inspecteur voor bouw- en woningtoezicht zei dat de gemeente dit nooit bij alle huizen kan controleren. Is het dan niet extra belangrijk om die verantwoordelijkheid bij de eigenaar te leggen en daar de campagne op te richten?

Minister **Vogelaar**: Ik ken niet het exacte aantal. Dat is een van de dingen die wij in die inventarisatie scherper in beeld moeten proberen te brengen. Als mijn departement even een snelle inventarisatie maakt van het type woningen dat in die periode in portiekflats is gebouwd, komen wij uit op ten minste 100.000 woningen. Wij weten echter nog niet of die allemaal met deze tekortkoming gebouwd zijn, dus daar zullen wij nader naar moeten kijken. Ik ben het ermee eens dat de eigenaar verantwoordelijk is. Die moet er in eerste instantie op worden aangesproken. Gemeenten hebben echter ook een verantwoordelijkheid, namelijk wat betreft het verstrekken van de bouwvergunning en het toezicht op

de realisatie van de bouw. Daar wil ik ook gemeenten op aanspreken.

Vragen van het lid Ouwehand aan de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over **het onderzoek waaruit blijkt dat een op de vier zoogdiersoorten met uitsterven wordt bedreigd en over de belangrijke rol die Nederland hierin speelt.**

□

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD): Voorzitter. Er kon nog wel een crisis bij, eentje van de zwaarste categorie maar liefst. 1800 wetenschappers spreken van niet minder dan een uitstervingscrisis. Een op de vier zoogdieren wordt ernstig bedreigd in het voortbestaan. Het kleine Nederland is een van de hoofdrolspelers in deze wereldwijde zoogdierentragedie. Volgens de IUCN is Nederland in Europa het centrum in de handel in bedreigde dieren en planten. Vorige week nog, hoorden wij van de hoofdofficier van het Functioneel Parket, René Craemer, dat handelaren in beschermde dieren en planten vrij spel hebben. Grote criminelen ontspringen keer op keer de dans. Wij doen te weinig aan de stroom beschermde dieren- en plantensoorten die Nederland dagelijks binnenkomt. Er is geen capaciteit en geen expertise in de opsporing. De heer Craemer zegt dat er minstens 100 extra opsporingsambtenaren moeten komen. Iedereen weet dit, al jaren. Toch zegt de minister dat haar geen signalen bereiken die erop duiden dat er iets schort aan de handhaving van de regels die kwetsbare dieren en planten moeten beschermen. Ik begrijp dit wel, want als er geen opsporing wordt ingezet, constateer je ook geen overtredingen en kun je dus gemakkelijk volhouden dat er niets aan de hand is. Maatschappelijke organisaties hebben er echter keer op keer op gewezen dat het wel degelijk goed mis is.

Nu staan wij niet langer alleen en komen er ook signalen van de IUCN en het Openbaar Ministerie. Zijn deze signalen luid genoeg voor de minister? Gaat zij de handhaving eindelijk op een niveau brengen waarmee wij de illegale handel daadwerkelijk kunnen aanpakken? Het gaat daarbij niet alleen om de handel, maar ook om de ongebreidelde consumptie die een einde maakt aan het leefgebied van talloze dieren, waardoor zij uitsterven. Dit kabinet heeft een beleidsprogramma biodiversiteit ontworpen. Daarover hebben wij voor de zomer gesproken. Ook hierover heeft de IUCN fijntjes gezegd dat de uitwerking ervan volstrekt beneden de maat is. De Kamer heeft een motie aangenomen waarin wordt gevraagd om een actieprogramma met concrete, afrekenbare doelstellingen. Daarop kunnen wij niet wachten, maar ik heb de minister hierover ook nog niet gehoord. Hoe lang moeten wij hierop nog wachten? Deze crisis heeft als consequentie dat wat weg is, definitief weg is. Daaraan kan geen minister-president vervolgens nog iets veranderen.

□

Minister **Verburg**: Voorzitter. Mijs inziens is het goed dat de internationale organisatie voor de bescherming van soorten een rapport over dit onderwerp heeft opgesteld. Deze organisatie doet dit overigens al jaren. Het is goed om niet alleen Nederland, maar de hele